

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO NR. I-533 6 IR 7
STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIII-3315

2019 m. d. Nr.
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo statuto 138 straipsnio 3 dalimi ir atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos Seimo valdybos 2019 m. balandžio 10 d. sprendimo Nr. SV-S-1180 „Dėl įstatymų projektų išvadų“ 7 punktą, Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a :

Nepritarti Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 6 ir 7 straipsnių pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIII-3315 (toliau – Įstatymo projektas) dėl šių priežasčių:

1. Lietuvos Respublikos savivaldybių biudžetų pajamų nustatymo metodikos įstatymo 5 straipsnio 2 dalies 2 punkte nustatyta, kad valstybės biudžeto specialios tikslinės dotacijos savivaldybių biudžetams skiriamos ugdymo reikmėms finansuoti vykdant Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 8 punkte nustatytą savarankiškąją savivaldybių funkciją ir šio įstatymo 7 straipsnio 7 punkte nustatytą valstybinę (valstybės perduotą savivaldybėms) funkciją – pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatytą tvarką. Valstybė, įvertinusi savarankiškosios savivaldybių funkcijos – švietimo pagalbos teikimo mokiniui, mokytojui, šeimai, mokyklai, vaiko minimaliosios priežiūros priemonių vykdymo organizavimas ir koordinavimas – svarbą, atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo 2 straipsnio 15 dalies nuostatas ir įgyvendindama šio įstatymo 67 straipsnio 1 dalies nuostatas, žymiai prisideda prie šios funkcijos finansavimo. Švietimo pagalba iš valstybės biudžeto finansuojama pagal Mokymo lėšų apskaičiavimo, paskirstymo ir panaudojimo tvarkos aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. liepos 11 d. nutarimu Nr. 679 „Dėl Mokymo lėšų apskaičiavimo, paskirstymo ir panaudojimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, taikant visoms savivaldybėms vienodus kriterijus, t. y. pagal bendrą mokinių skaičių savivaldybėje ir mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, skaičių, atsižvelgiant į specialiųjų ugdymosi poreikių lygį. 2019 metais švietimo pagalbai mokyklose ir pedagoginę psichologinę pagalbą teikiančiose įstaigose (darbo užmokesčiui mokėti, paslaugoms, susijusioms su psichologine, specialiąja pedagogine, specialiąja ir socialine pedagogine pagalba, prevencinėms programoms įgyvendinti, taip pat mokyklos bibliotekos darbuotojams išlaikyti) savivaldybių biudžetams skirta 56,9 mln. Eur iš valstybės biudžeto specialios tikslinės dotacijos ugdymo reikmėms finansuoti. 2020–2022 metais švietimo pagalbai savivaldybių biudžetams planuojama skirti ne mažiau kaip po 57,5 mln. Eur iš valstybės biudžeto. Savivaldybių duomenimis, 2019 metais savivaldybės yra suplanavusios 8,1 mln. Eur asignavimų švietimo pagalbos funkcijai finansuoti iš savo biudžetų (2018 metais šiai funkcijai finansuoti planavo 6,8 mln. Eur). Be to, pagal Lietuvos Respublikos piniginių socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo Nr. IX-1675 4 straipsnio pakeitimo įstatymą 2019 metais savivaldybės turi galimybę nepanaudotas savivaldybių biudžetų lėšas piniginei socialinei paramai mokėti naudoti socialinių pedagogų, psichologų, specialiąją pedagoginę ir specialiąją pagalbą teikiančių specialistų darbo užmokesčiui mokėti. Pažymėtina, kad savivaldybės ir toliau turėtų daugiau galimybių užtikrinti savivaldybių savarankiškosios funkcijos – švietimo pagalbos teikimo mokiniui, mokytojui, šeimai, mokyklai, vaiko minimaliosios priežiūros priemonių vykdymo organizavimas ir koordinavimas – tinkamą vykdymą, Lietuvos Respublikos Seimui pateiktas Lietuvos Respublikos piniginių socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo Nr. IX-1675 4 straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIII-1831 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas, kuriuo savivaldybėms siūloma suteikti teisę ir 2020 metais dalį nepanaudotų savivaldybių biudžetų lėšų piniginei socialinei paramai skaičiuoti ir mokėti skirti socialinių pedagogų, psichologų, specialiąją pedagoginę ir specialiąją pagalbą teikiančių specialistų darbo užmokesčiui mokėti. Tai

prisidėtų prie patyčių prevencijos, geresnių ugdymo sąlygų specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems mokiniams užtikrinimo, bendro mokyklų mikroklimato gerinimo.

2. Švietimo pagalbos teikimas ir vaiko minimalios priežiūros koordinavimas atliekamas remiantis subsidarumo principu (Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 3 straipsnio 7 punktą) rodo pasitikėjimą vietos valdžia ir leidžia išnaudoti decentralizacijos pranašumus: geresnį švietimo pagalbos paslaugų teikimą vartotojams dėl disponavimo pirmine informacija būnant arčiau gyventojų, tiesioginį valdžios atskaitingumą gyventojams; mažesnius stebėsenos kaštus ir lankstesnius veikimo būdus teikiant švietimo pagalbą ir vaiko minimaliosios priežiūros priemonių vykdymo organizavimą ir koordinavimą. Švietimo pagalbos teikimo mokiniui, mokytojui, šeimai, mokyklai, vaiko minimaliosios priežiūros priemonių vykdymo organizavimo ir koordinavimo funkcijos priskyrimas valstybinėms (valstybės perduotoms savivaldybėms) nėra tinkamiausias būdas spręsti šios srities valstybės politikos įgyvendinimo klausimus, nes švietimo pagalba yra įvairialypė veikla ir yra tiksliau, kad šią funkciją savivaldybės atliktų pagal Lietuvos Respublikos Konstitucijos ir įstatymų suteiktą kompetenciją, įsipareigojimus bendruomenei ir šios interesus. Pažymėtina, kad Valstybės kontrolės atlikto audito ataskaitoje (2019 m. balandžio 9 d. Valstybinio audito ataskaita Nr. VA-1 „Ar savivaldybių vykdomų funkcijų sistema sudaro sąlygas joms veikti efektyviai?“) konstatuota, kad savivaldybių savarankiškųjų funkcijų pakeitimas į valstybines funkcijas atliktas objektyviai neįvertinus, kuriuo valdymo lygiu funkcijas vykdyti ir rezultatą pasiekti efektyviau, problemos iš esmės neišsprendė, o paslaugų kokybė nepagerėjo. Lietuvos Respublikos Vyriausybė kartu su valstybės institucijomis, atsižvelgusi į Valstybės kontrolės rekomendacijas, atlieka funkcijų finansavimo sistemos peržiūrą ir reikalingų įstatymų pakeitimų projektai bus teikiami Lietuvos Respublikos Seimui.

Ministras Pirmininkas

Švietimo, mokslo ir sporto ministras